

Yttrande över remiss från Miljödepartementet angående promemorian Genomförande av reviderade EU-direktiv på avfallsområdet (M2019/01776/R).

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, instämmer i remissens huvudpunkter vad gäller ändringar som omfattar biologiskt nedbrytbart avfall och avlopp. Dock tycker vi oss på flera ställen ha hittat en intern motsägelse gällande termen ”återanvändning”. Dessutom vill vi betona att möjligheten till så kallat frival bör införas också för icke kommunalt avfall från avloppsnät, avloppsrening och septiktankar då det skulle kunna bidra till att uppfylla syftet med förslaget att ”främja övergången till en cirkulär ekonomi, ett fullständigt genomförande av avfallshierarkin i samtliga medlemsstater, minskning av genererade avfallsmängder totalt och per capita, säkerställande av återvinning av hög kvalitet och användningen av avfall som en betydande och tillförlitlig källa av råvaror för unionen”

Generella synpunkter

Miljöbalken

Det förefaller SLU som att det finns en **intern motsägelse** mellan definitionen av termen återanvändning i 2 § (sid 9) och termen återvinna avfall 6 § (sid 11).

Återanvändning förutsätter att det som återanvänds inte är avfall. ”*återanvändning: att ett ämne eller föremål **som inte är avfall** används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för.*”(vår fetning av texten). Likafullt lyder texten i 6 § (sid 11) ”*återvinna avfall: att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär **att avfall förbereds***

för återanvändning.

förbereda avfall för återanvändning: kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling.” (vår fetning).

Men även om man kontrollerar, rengör eller reparerar något som är avfall, så fortsätter det, såvitt vi förstår, att vara avfall så länge som inte de specifika kriterierna för att det ska sluta att vara avfall (sid 89) är uppfyllda. Om det fortsatt är avfall kan det inte återanvändas, eftersom återanvändning enligt definitionen förutsätter att det inte är avfall. Detta är, som vi ser det, en intern motsägelse som behöver lösas.

Frival

En liknande frivalsmöjlighet som förslås för kommunalt avfall producerat i yrkesmässig verksamhet (sid 39-40, 62a-62f §) bör införas även för avfall från avloppsnät, avloppsrening och septiktankar från gemensamhetsanläggningar, större bostadsområden och liknande.

Motiveringen till detta är källsorterade avloppsfraktioner, som källsorterad urin och källsorterat klosettwater från denna typ av större anläggningar enligt Naturvårdverkets riktlinjer tidigare inte ingick i hushållsavfallet. Många kommuner ville faktiskt inte ta hand om det. Det är därför bra att dessa fraktioner nu enligt lagtexten klart kommer att falla under det kommunala ansvaret. Dock bör möjlighet till frival införas för dessa avfallsfraktioner från gemensamhetsanläggningar, större bostadshus och områden, då de flesta kommuner inte behandlar detta avfall i enlighet med avfallshierarkin. De behandlar detta avfall i sina avloppsreningsverk, vilket oftast inte leder till någon materialåtervinning alls, då endast runt 34% av det svenska slammet 2016 användes som gödsel. Detta bryter också mot att avfall som insamlats separat som regel ska behandlas och återvinnas separat. Så vitt vi vet har detta dock inte ännu lett till något rättsfall.

Det är endast något 10-tal kommuner som behandlar källsorterat klosettwater och källsorterad urin separat och genom hygienisering förbereder dessa avfallsfraktioner för materialåtervinning av alla deras näringsämnen genom spridning som gödsel på åkermark i enlighet med avfallshierarkin. Privata entreprenörer, som t.ex. Ragnsells Agro och Biototal, som kommunerna nu använder för materialåtervinning av sitt avloppsslam, är sannolikt betydligt bättre lämpade att materialåtervinna källsorterat klosettwater och urin, och även avloppsslam, från större områden. Därför bör möjligheten till frival införas även för avfall från avloppsnät, avloppsrening och septiktankar från gemensamhetsanläggningar, större bostadsområden och liknande.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd vid fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap efter föredragning av

koordinator Fredrika von Sydow. Innehållet har utarbetats av senior adviser Håkan Jönsson vid institutionen för energi och teknik.

Torleif Härd

Fredrika von Sydow